

BELEIDSPLAN 2014

EUMEDION

INHOUDSOPGAVE	Blz.
1. VOORWOORD	5
2. AANDACHTSPUNTEN VOOR 2014	7
2.1 BELEIDSMATIG	7
2.2 DIALOOG MET BEURSVENNOOTSCHAPPEN EN AANDEELHOUDERSVERGADERINGEN 2014	11
2.4 VERANTWOORDELIJKHEDEN EUMEDION-DEELNEMERS	12
3. ONDERZOEK	13
4. EVENEMENTEN	14
5. DIENSTVERLENING	15
5.1 INFORMATIEVERSTREKKING	15
5.2 VERGADERINGEN VAN DEELNEMERS	16
6. COMMISSIES	17
6.1 JURIDISCHE COMMISSIE	17
6.2 VERSLAGGEVINGS- EN AUDIT COMMISSIE	17
6.3 ONDERZOEKSCOMMISSIE	18
6.4 BELEGGINGSCOMMISSIE	18
6.5 PUBLIC RELATIONS COMMISSIE	18
6.6 WERKGROEP BESTUURDERSBEZOLDIGING	19
6.7 WERKGROEP TOEKOMST KAPITAALMARKTEN	
7. INTERNE ORGANISATIE	20
7.1 WERVEN VAN NIEUWE DEELNEMERS EN ONDERHOUD VAN CONTACTEN	20
7.2 DEELNAME AAN HET MAATSCHAPPELIJK DEBAT	20
7.3 BESTUUR	20
7.4 SECRETARIAAT	21
8. CONTACT	22

SAMENVATTEND ACTIVITEITENOVERZICHT EUMEDION IN 2014

1. Beleidsmatig Nederland

- Position paper toekomst kapitaalmarkten
- Wetsvoorstel beloningsbeleid financiële sector
- Evaluatie Interventiewet
- Mogelijke voorstellen tot wijziging van de Nederlandse corporate governance code

2. Beleidsmatig internationaal

- Wijzigingsvoorstel Europese richtlijnvoorstel aandeelhoudersrechten
- Code voor stemadviesbureaus/corporate governance dienstverleners
- Europees richtlijnvoorstel ter verbetering van de werking van de 'stemketen'
- Afronding richtlijnvoorstel niet-financiële verslaggeving

3. Dialoog met beursvennootschappen en aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) 2014

- Uitbouw dialoog naar de 30 belangrijkste Nederlandse beursvennootschappen en facilitering engagementactiviteiten door Eumedion-deelnemers
- Toepassing Speerpuntenbrief 2014
- Rapportage evaluatie AVA-seizoen 2014

4. Activiteiten

- Gastheer van het ICGN-congres 2014 in Amsterdam
- Monitoring naleving *best practices* voor Eumedion-deelnemers

5. Bedrijfsvoering

- Maandelijkse nieuwsbrief
- Herijking Eumedion-strategie

Op grond van artikel 15.8 van de statuten van Eumedion wordt jaarlijks uiterlijk in de maand december door het Algemeen bestuur een jaarlijks beleidsplan, waaronder begrepen de begroting voor het volgende boekjaar, ter vaststelling voorgelegd aan de Vergadering van deelnemers. Op grond van artikel 4.3 jo. 3.2 van het Reglement Algemeen en Dagelijks bestuur is het Dagelijks bestuur, onder toezicht van het Algemeen bestuur, belast met de uitvoering van de activiteiten die in het beleidsplan zijn aangekondigd. De concrete uitvoering is, op grond van artikel 1.3 van het Reglement Directeur, gedelegeerd aan directeur van de Stichting.

1. VOORWOORD

2014 wordt in meerdere opzichten een voor Eumedion uitdagend jaar. In de eerste plaats zal Eumedion in juni 2014 gastheer zijn van het prestigieuze jaarcongres van het International Corporate Governance Network (ICGN). Na elf jaar zal het jaarcongres weer in Amsterdam worden gehouden. Verwacht wordt dat zo'n 500 personen uit verschillende delen van de wereld het congres zullen bezoeken. Het congres wordt door ICGN en Eumedion gezamenlijk georganiseerd en legt in de eerste helft van 2014 een behoorlijk beslag op de tijd en capaciteit van het Eumedion-bureau. Het *planning committee* is zijn werkzaamheden echter al in 2013 begonnen, waardoor het programma al behoorlijk op streek is.

Ten tweede heeft het bestuur van Eumedion de deelnemers toegezegd de strategie van Eumedion in 2014 te zullen herijken. Het Algemeen bestuur zal onderzoeken of het dienstenpakket van Eumedion nog voldoende aansluit bij de wensen van de deelnemers. In samenhang hiermee zal een communicatieplan worden ontwikkeld om de diensten die Eumedion verricht nog beter voor het voetlicht van de deelnemers te brengen. En verder zal ook de contributiestructuur van Eumedion onder de loep worden genomen, nu er onder zowel onder de (kleine) pensioenfondsen als de middelgrote vermogensbeheerders een consolidatieslag gaande is. Dit heeft gevolgen voor de inkomsten van Eumedion. Aan de andere kant is er binnen institutionele beleggers een grote druk om de kosten terug te dringen. Het Algemeen bestuur zal trachten een goede balans aan te brengen tussen aan de ene kant het gewenste dienstenniveau van Eumedion (zowel kwantiteit als kwaliteit) en de kosten van deze dienstverlening aan de andere kant.

Maar niet alleen op organisatorisch en intern terrein biedt 2014 de nodige uitdagingen. Zij zijn ook aanwezig op beleidsmatig terrein. Zo bereidt een speciale werkgroep binnen Eumedion momenteel een position paper over de toekomst van de kapitaalmarkten voor. Een concept van dit position paper zal in de loop van 2014 met de deelnemers worden besproken, waarna het naar verwachting tegen de zomer openbaar kan worden gemaakt. Verder is het de verwachting dat in het voorjaar van 2014 een voorstel van de Europese Commissie tot wijziging van de richtlijn aandeelhoudersrechten wordt gepubliceerd. Dit voorstel zal naar alle waarschijnlijkheid verplichtingen bevatten voor alle institutionele beleggers, zoals het hebben van een engagement- en stembeleid en het publiceren van het concrete stemgedrag op de aandeelhoudersvergaderingen. In het voorjaar wordt ook de definitieve Europese code voor stemadviesbureaus gepubliceerd. In de dit jaar gepubliceerde conceptcode is het toepassingsbereik opgerekt tot alle governance dienstverleners, waardoor ook Eumedion onder de code zou vallen. Mocht dit voorgestelde toepassingsbereik in de definitieve code overeind blijven, dan zal Eumedion zich moeten beraden op de ondertekening en, als consequentie daarvan, de tenuitvoerlegging van de bepalingen uit de code. Tot slot is het niet onwaarschijnlijk dat de nieuw ingestelde Monitoring

EUMEDION

Commissie Corporate Governance Code voorstellen zal doen tot wijziging van de Nederlandse corporate governance code. Al deze beleidsvoornemens zullen in 2014 veel aandacht vragen van Eumedion.

Zoals uit dit beleidsplan blijkt, wordt 2014 voor Eumedion een uitdagend en een boeiend jaar. Eumedion hoopt ook in 2014 weer met de steun en de inzet van al haar deelnemers resultaten te boeken op beleidsmatig terrein en bij de individuele beursvennootschappen.

Den Haag, 12 december 2013.

Peter Borgdorff
(voorzitter)

Rients Abma
(directeur)

2. AANDACHTSPUNTEN VOOR 2014

De financiële crisis heeft geleid tot vele wetgevings- en beleidsinitiatieven. Omdat deze voor een groot deel Europees van aard zijn, zal Eumedion haar beleidsactiviteiten in 2014 in belangrijke mate op de autoriteiten in Brussel (Europese Commissie, Europees Parlement), Parijs (ESMA) en Londen (IASB) richten. Daarnaast blijven nationale wetsvoorstellen ter implementatie van richtlijnen en verordeningen in de Nederlandse wet- en regelgeving uiteraard de nodige aandacht vragen. Hieronder wordt een overzicht gegeven van belangrijkste aandachtspunten voor Eumedion in 2014.

2.1 Beleidsmatig – nationaal en Europees

2.1.1. *Wijziging richtlijn aandeelhoudersrechten*

Naar verwachting zal de Europese Commissie in het voorjaar van 2014 met een voorstel komen tot wijziging van de Europese richtlijn aandeelhoudersrechten. Het wijzigingsvoorstel zal dienen ter uitvoering van het actieplan corporate governance dat de Europese Commissie in december 2012 heeft gepresenteerd. In dit actieplan zijn maatregelen voorgesteld om de aandeelhoudersvergadering te laten stemmen over het beloningsbeleid en het remuneratierapport en over belangrijke transacties waarbij tegenstrijdige belangen een rol (kunnen) spelen. Ook is voorgesteld om beursgenoteerde ondernemingen mogelijkheden te bieden om al hun aandeelhouders te identificeren, zodat zij meer met elkaar in contact kunnen treden en een dialoog kunnen aangaan. De Europese Commissie hoopt dat dit ook kan bijdragen aan een oplossing van de obstakels bij grensoverschrijdend stemmen door institutionele beleggers. In het actieplan heeft de Europese Commissie verder voorgesteld om bij institutionele beleggers transparantie af te dwingen over het stem- en engagementbeleid en over het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen. Het is echter onduidelijk op welke manier de Europese Commissie dit wil vormgeven: rechtstreeks bindende wetgeving of een wettelijke ‘pas toe of leg uit’-regel. Eumedion is voorstander van dat laatste. Eumedion zal in 2014 haar commentaar op het richtlijnvoorstel opstellen en onder de aandacht van de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement brengen.

2.1.2. *Position paper toekomst publieke kapitaalmarkten*

In 2014 zal Eumedion met een position paper komen over de toekomst van de publieke kapitaalmarkten. Het aantal beursnotering in Nederland en andere Europese decennia is de laatste jaren sterk gedaald. Tegelijkertijd bestaat de indruk dat de volatiliteit en liquiditeit bij de aandelenhandel een zeer grote vlucht hebben genomen, en dat de functie van een beursnotering als mogelijkheid voor bedrijven om te groeien wat op de achtergrond is komen te staan. Eind 2013 is een werkgroep van

Eumedion-deelnemers aan de slag gegaan om hierover een position paper op te stellen. Over een concept daarvan zal begin 2014 nog een rondetafeldiscussie worden georganiseerd.

2.1.3. Lange termijn beleggen

In 2014 komt de Europese Commissie mogelijk met voorstellen voor maatregelen teneinde het lange termijn beleggen te bevorderen. Dit zal volgen op de consultatie die de Europese Commissie in 2013 heeft gehouden over lange termijn beleggen. Dat thema is van groot belang voor de deelnemers van Eumedion – institutionele beleggers met een lange termijn horizon – en raakt bovendien aan het onderzoek dat Eumedion in 2012 heeft laten verrichten naar de gemiddelde ‘houdtermijn’ van aandelen in grote Nederlandse beursvennootschappen door grote Nederlandse pensioenfondsen en vermogensbeheerders. Daarnaast is het onderwerp relevant in het licht van het streven van Eumedion om ‘betrokken aandeelhouderschap’ te bevorderen. Eumedion heeft in haar consultatiereactie op het groenboek van 24 juni 2013 er al op gewezen dat lange termijn aandeelhouders niet per definitie ‘betrokken aandeelhouders’ zijn. Zij kunnen na verloop van tijd wel het extra dividend en/of stemrecht opstrijken, zonder zich echt te bemoeien met de onderneming en hoe deze wordt bestuurd. Eumedion heeft zich in het commentaar ook voorstander getoond van handhaving van ‘fair value accounting’ als basis voor de financiële verslaggeving van Europese beursgenoteerde ondernemingen. Deze vorm van verslaggeving biedt het bestuur van ondernemingen minder mogelijkheden om winsten “uit te smeren” over meerdere jaren.

2.1.4. Code voor stemadviesbureaus/corporate governance dienstverleners

De rol van stemadviesbureaus bij het uitbrengen van stemmen door institutionele beleggers heeft op nationaal en internationaal niveau al enkele jaren de nadrukkelijke aandacht van beleidsmakers, toezichthouders en commissies die zich bezig houden met corporate governance. ESMA heeft op 19 februari 2013 in een feedback statement de stemadviesbureaus opgeroepen een gezamenlijke gedragscode op te stellen die o.a. bepalingen bevat over het tegengaan van tegenstrijdige belangen, het publiceren van de stemgedragrichtlijnen, het in acht nemen van lokale marktomstandigheden bij het opstellen van een stemadvies en het verschaffen van informatie over een mogelijke dialoog tussen het stemadviesbureau en de beursgenoteerde ondernemingen over conceptstemadviezen. Eind 2013 hebben betrokken marktpartijen de conceptcode gepubliceerd. Eumedion zal vlak voor Kerst 2013 van de gelegenheid gebruik maken om haar zienswijze over de conceptcode naar voren te brengen. De definitieve code zal naar verwachting in het voorjaar van 2014 worden gepubliceerd.

2.1.5. Voorstel Europese richtlijn hogere participatie vrouwen in raden van commissarissen

In november 2012 heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd om “het glazen plafond te doorbreken dat talentvolle vrouwen nog steeds belet door te dringen tot topfuncties in het Europese

bedrijfsleven". In 2020 moet ten minste 40% van de commissarissen of niet-uitvoerende bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen van het vrouwelijke geslacht zijn. In 2014 zullen naar verwachting de onderhandelingen tussen het Europese Parlement en de Raad van de Europese Unie over het voorstel van de Europese Commissie worden afgerond. Eumedion ondersteunt het streven voor hogere participatie van vrouwen in raden van commissarissen en zal dit standpunt in 2014 onder de aandacht van het Europees Parlement en de Europese Raad blijven brengen.

2.1.6. Wetsvoorstel 'claw back'

In 2014 zal waarschijnlijk de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel 'claw back' worden afgerond. Dit wetsvoorstel geeft raden van commissarissen expliciete wettelijke mogelijkheden om variabele beloningen van bestuurders van beursvennootschappen aan te passen of terug te vorderen. Een omstrede onderdeel van het wetsvoorstel betreft het voorstel om in het geval van overname- of fusiesituaties de waardevermeerdering van reeds aan bestuurders toegekende opties en aandelen 'af te romen'. Eumedion is geen voorstander van dit laatste onderdeel, en zal haar bezwaren in 2014 onder de aandacht blijven brengen van de leden van de Eerste Kamer.

2.1.7. Wetsvoorstel beloningsbeleid financiële sector

In 2014 zal de regering naar verwachting een wetsvoorstel voor het beloningsbeleid in de financiële sector indienen bij de Tweede Kamer. Prominent onderdeel van dit wetsvoorstel zal zijn de introductie van een bonusplafond van maximaal 20% van het vaste salaris. Eumedion zal het wetsvoorstel nauwgezet analyseren en bezien in hoeverre de voorstellen bijdragen aan een goede governance binnen financiële instellingen.

2.1.8. Richtlijn crisisbeheersing bancaire sector

In het kader van de trilogie-procedure zullen de Europese Parlement en de Raad van de Europese Unie in 2014 verder onderhandelen over de richtlijn crisisbeheersing bancaire sector. Dit richtlijnvoorstel is min of meer de Europese variant van de medio 2012 tot stand gebrachte Nederlandse 'Interventiewet'. Eumedion heeft er veel begrip voor dat de Europese Commissie met het voorstel is gekomen. Wel vindt Eumedion dat de 'triggers' voor het inzetten van bijzondere bevoegdheden van toezichthouders glashelder moeten zijn en dat het passeren van de aandeelhoudersvergadering voor bepaalde besluiten alleen mag gebeuren wanneer de betreffende instelling een systeembank betreft die zonder ingrijpen insolvent zou worden. Eumedion zet er verder op in dat er een adequate compensatieregeling komt voor de gedupeerde bankaandeelhouders als de systeembank bijvoorbeeld overgenomen moet worden door een andere bank, of de activiteiten geheel of gedeeltelijk moeten worden overgedragen naar een overbruggingsbank.

2.1.9. Evaluatie interventiewet

Mede naar aanleiding van de nationalisatie van SNS REAAL heeft het ministerie van Financiën besloten de werking van de Interventiewet te gaan evalueren. Eumedion zal het proces en de uitkomsten van de evaluatie op de voet volgen en blijven trachten de belangen van minderheidsaandeelhouders in beursgenoteerde banken en verzekeraars onder de aandacht te brengen.

2.1.10. Evaluatie Europese overnamerichtlijn

De Europese Commissie heeft in juni 2012 een evaluatierapport uitgebracht over de werking en de effecten van de overnamerichtlijn. Algemene conclusie is dat het stelsel van de overnamerichtlijn naar tevredenheid functioneert. Wel bestaat er volgens het rapport onduidelijkheid over de definitie van 'acting in concert'. ESMA heeft hierover in november 2013 een duidelijke interpretatie gepubliceerd, die door Eumedion is verwelkomd. Een ander aspect waar door de Europese Commissie naar gekeken wordt, is dat er in de verschillende lidstaten een ruime variëteit bestaat aan uitzonderingen op de verplichting om bij het verwerven van controle (30%) een verplicht bod uit te brengen. Ook overweegt de Europese Commissie maatregelen te nemen tegen praktijken waarin bieders controle verwerven als gevolg van een vrijwillig bod dat tegen een (onbillijk) lage prijs is uitgebracht. Men is dan uitgezonderd van de biedplicht, waarbij het vereiste om minimaal een billijke prijs te betalen geldt. Eumedion zal in 2014 actief bij de Europese Commissie en ESMA haar standpunten met betrekking tot de overnamerichtlijn naar voren blijven brengen.

2.1.11. Richtlijn voorstel niet-financiële verslaggeving

Eumedion zal in 2014 ook veel aandacht besteden aan het richtlijnvoorstel dat de Europese Commissie op 16 april 2013 heeft gepubliceerd inzake niet-financiële-verslaggeving. Op grond van het richtlijnvoorstel worden grote beursgenoteerde ondernemingen verplicht gesteld meer informatie te publiceren over hun beleid op het terrein van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Deze ondernemingen zullen in hun jaarverslag hun sociaal, mensenrechten-, anti-corruptie-, milieu- en diversiteitsbeleid uiteen moeten zetten. Ook worden zij verplicht de MVO-risico's en de resultaten van het MVO-beleidend te beschrijven. In een gezamenlijk brief met de Beroepsvereniging voor beleggingsprofessionals (VBA) heeft Eumedion het richtlijnvoorstel ondersteund. Het richtlijnvoorstel zal samen met het raamwerk voor Integrated Reporting (zie paragraaf 2.1.14) een stimulans vormen voor meer 'geïntegreerde verslaggeving'.

2.1.13 Meer informatieve accountantsverklaring

In verschillende nationale en internationale gremia worden voorstellen ontwikkeld om de accountantsverklaring informatiever te maken voor gebruikers. Zo heeft de International Auditing and

Assurance Standards Board (IAASB) in juli 2013 een exposure draft gepubliceerd waarin wordt voorgesteld om externe accountants te verplichten in elke controleverklaring een zgn. key audit matters paragraaf op te nemen. Ook in de nieuwe Europese accountantsverordening wordt aandacht besteed aan de accountantsverklaring. Het is de verwachting dat de definitieve tekst van de accountantsverordening naar verwachting in de loop van 2014 wordt vastgesteld. Daarnaast doet een aantal accountantskantoren mee aan een pilot project om al vanaf de jaarrekening 2013 een meer informatieve en ondernemings specifieke controleverklaring op te stellen.

2.1.14. Raamwerk voor Integrated Reporting

Eind 2013 heeft de International Integrated Reporting Council (IIRC) het definitieve raamwerk gepresenteerd voor beursgenoteerde ondernemingen om in het jaarverslag (of in een afzonderlijk verslag) een samenhangend overzicht te presenteren van het business model, het waardescheppend vermogen van de onderneming en de verschillende soorten kapitaal die de onderneming tot zijn beschikking heeft (zoals menselijk kapitaal, intellectueel kapitaal en natuurlijk kapitaal) om deze waarde te creëren. Eumedion heeft sinds eind 2012 zitting in de Technical Taskforce en de Council van IIRC en heeft constructief meegeholpen aan het ontwikkelen van dit raamwerk voor geïntegreerde verslaggeving aan de hand van een eerder opgesteld Eumedion discussiepaper. In 2014 zal Eumedion in de dialoog met beursondernemingen aandacht vragen voor het nieuwe Integrated Reporting raamwerk.

2.1.15. Nieuw conceptueel raamwerk International Accounting Standards Board (IASB)

In 2014 zal de IASB naar verwachting een nieuw conceptueel stramien voor de opstelling en vormgeving van jaarrekening voorstellen. De herziening van het stramien behelst fundamentele aspecten van de jaarrekening, zoals de definitie van de rapporterende entiteit, de gebruiker, activa en passiva. Daarnaast worden in separate projecten zaken besproken als neutraliteit, verschillende principes voor kleine versus grote ondernemingen en de vraag of de standaarden teruggebracht moeten worden tot enkele basisprincipes met grotere vrijheid bij de toepassing. Eumedion onderschrijft het belang van het afronden van dit project en zal de voortgang in 2014 volgen en reageren op het te verwachten 'exposure draft'.

2.2 Dialoog met beursvennootschappen en aandeelhoudersvergaderingen 2014

Net als in de afgelopen jaren blijft Eumedion haar deelnemers ook in 2014 ondersteunen bij het bezoeken van aandeelhoudersvergaderingen en het voeren van een dialoog met individuele beursvennootschappen. Dit doet het Eumedion door:

- Het organiseren van een gezamenlijke dialoog met de belangrijkste Nederlandse beursvennootschappen, het maken van een zogenoemde scan voor milieu-, sociale en

governanceprestaties (ESG-scan) ter voorbereiding hierop en het opstellen van een verslag van de dialoog. Eumedion heeft in deze dialoog geen eigen opvatting; het is aan de individuele deelnemers om tot een eigen beoordeling te vormen. De spelregels voor de gezamenlijke dialoog zijn opgenomen in de uitvoeringsregels van de Beleggingscommissie van Eumedion;

- Het faciliteren van de deelnemers in het bezoeken van aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) en het uitoefenen van het stemrecht daar onder andere door het rondsturen van de gegevens van de afgevaardigden van de deelnemers die de AVA's bezoeken;
- Het monitoren van de agenda's van de AVA's en de jaarverslagen van de Nederlandse beursvennootschappen, onder andere met het oog op het verzenden van een alert naar alle deelnemers in het geval er, volgens de Beleggingscommissie, een controversieel onderwerp op de agenda van de AVA staat;
- Het opstellen van een evaluatie van het AVA- en jaarverslagenseizoen en het verzenden van de speerpuntenbrief naar de Nederlandse beursvennootschappen.

Sinds begin 2013 voert een aantal Eumedion-deelnemers (Pensioenfonds Vervoer, Robeco en TKP Investments namens Pensioenfonds KPN, Pensioenfonds PostNL en Pensioenfonds TNT) gezamenlijk engagement met Nederlandse beursvennootschappen. Deze partijen hebben prof. dr. Paul Frentrop geselecteerd om namens hen als een soort "gevolmachtigd agent" op te treden in de dialogen met de ondernemingen. Waar mogelijk en zinvol trekken de betreffende beleggers samen op met andere Eumedion-deelnemers, die reeds zelfstandig engagement bedrijven. Eumedion-deelnemers die niet zelf de dialoog met ondernemingen kunnen aangaan, terwijl zij toch als betrokken aandeelhouders willen opereren, kunnen zich ook in 2014 aansluiten bij dit initiatief. Eumedion ondersteunt de engagementactiviteiten administratief en organisatorisch. In dat kader neemt Paul Frentrop tevens deel aan de vergaderingen van de Beleggingscommissie van Eumedion. De heer Frentrop rapporteert de deelnemers periodiek over de voortgang van de dialoog.

2.3 Verantwoordelijkheden Eumedion-deelnemers

Eumedion heeft in juli 2011 haar Best Practices voor betrokken aandeelhouderschap gepresenteerd. De best practices hebben onder andere betrekking op het stemmen door institutionele beleggers en het voeren van een dialoog met beursvennootschappen over hun ESG-prestaties en gelden per 1 januari 2012 voor alle Eumedion-deelnemers. Eind 2012 werd het eerste monitoring rapport gepresenteerd. Eind 2014 zal een nieuw monitoring rapport worden gepubliceerd en zal bekeken worden of de best practices aanpassing behoeven.

3. ONDERZOEK

Naast het al in paragraaf 2.4 vermelde onderzoek naar de naleving van de Eumedion best practices, zal de Onderzoekscommissie van Eumedion inventariseren welke onderwerpen zich mogelijk lenen voor fundamenteel onderzoek.

Daarnaast blijft Eumedion in 2014 participeren in het Onderzoekscentrum Onderneming & Recht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Radboud Universiteit Nijmegen. Eumedion zal ook in 2014 weer de Eumedion Scriptieprijs organiseren.

4. EVENEMENTEN

Van 15 tot en met 18 juni 2014 zal Eumedion gastheer zijn van het jaarcongres van het International Corporate Governance Network (ICGN). Het jaarcongres wordt in Amsterdam (Beurs van Berlage) gehouden en staat in het teken van 'Expectations of investors and companies in the face of 21st century challenges'. Een gezamenlijke Eumedion-ICGN-werkgroep heeft het programma opgesteld. Onderwerpen waarover tijdens het congres wordt gediscussieerd zijn: de nieuwe regels voor de kapitaalmarkten, integrated reporting, het toezicht op banken en aandeelhoudersbetrokkenheid daarbij, de code voor stemadviesbureaus die in het voorjaar van 2014 wordt gepubliceerd, betrokken aandeelhouderschap, de problemen in de 'stemketen', aandeelhoudersverantwoordelijkheden, de governance van ondernemingen die door een meerderheidsaandeelhouder wordt gedomineerd en business ethiek. Vanaf begin januari 2014 kunnen belangstellenden zich voor het congres inschrijven.

Net als in voorgaande jaren zal Eumedion in 2014 in het najaar een symposium organiseren over een actueel onderwerp in relatie tot corporate governance en duurzaamheid.

Eumedion organiseert op 11 februari 2014 een seminar over betrokken aandeelhouderschap, waarbij Kempen Capital Management als gastheer optreedt. Sprekers als Daniëlle Melis (Nyenrode Business University), Ger Fehrenbach (PGGM), Lars Dijkstra (Kempen Capital Management), Herman Kleeven (APG Asset Management) en Kris Douma (MN) zullen spreken en discussiëren over de obstakels voor een constructieve dialoog, wanneer en waarom kiezen beleggers voor een collectieve dialoog of juist voor een individuele dialoog, wat is de toegevoegde waarde voor ondernemingen om een betrokken aandeelhouder te hebben en wat zijn de verschillen tussen engagement met smallcap en largecap ondernemingen?

Verder is het de bedoeling om in 2014 een rondetafel met institutionele beleggers en beursvennootschappen te organiseren over een concept van het position paper over de toekomst van de Nederlandse kapitaalmarkt.

Daarnaast kunnen ad hoc bijeenkomsten en rondetafels worden georganiseerd over actuele onderwerpen, waarbij sprekers worden uitgenodigd om hun visie op de ontwikkelingen te geven.

5. DIENSTVERLENING

Eumedion biedt haar deelnemers diensten aan in relatie tot corporate governance en duurzaamheid. Eumedion informeert hun bijvoorbeeld over actuele ontwikkelingen op dat kernterrein en biedt aanvullende informatie, mocht dat nodig zijn, bij het formuleren en uitvoeren van een eigen stembeleid. De volgende diensten worden aangeboden.

5.1 Informatieverstrekking

- Nieuwsbrief

Uit het Eumedion-tevredenheidsonderzoek van 2010 blijkt dat de nieuwsbrief van Eumedion erg op prijs wordt gesteld. Eumedion gaat dan ook in 2014 door met de maandelijkse nieuwsbrief. In de nieuwsbrief worden de laatste ontwikkelingen op corporate governance- en duurzaamheidsgebied in Nederland en in de Europese Unie besproken, die van belang zijn voor institutionele beleggers. Voorts wordt daarin aandacht besteed aan opvallende zaken bij beursvennootschappen, standpunten van Eumedion, nationale en Europese wetgevingsinitiatieven op ESG-gebied en ontwikkelingen rond de Nederlandse corporate governance code.

- Handboek Corporate Governance

Op 1 januari 2013 is een nieuwe versie van het Handboek Corporate Governance in werking getreden. Het handboek bevat een aantal aanbevelingen die Eumedion-deelnemers kunnen betrekken bij het bepalen van het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse beursvennootschappen. Het handboek bevat ook een overzicht van de verantwoordelijkheden van institutionele beleggers bij Nederlandse beursvennootschappen. In 2014 zal worden bekeken of het Handboek moet worden aangepast in verband met de inwerkingtreding van nieuwe wetten en regels.

- Alertservice controversiële agendavoorstellen

Zoals in paragraaf 2.2 beschreven, handhaaft Eumedion in 2014 haar alertservice ten aanzien van (controversiële) agendapunten van aandeelhoudersvergaderingen. De Eumedion-deelnemers kunnen deze alerts gebruiken voor het bepalen van het stemgedrag ten aanzien van deze agendapunten.

- Faciliteren van dialogen met Nederlandse beursvennootschappen

Zoals in paragraaf 2.2 beschreven, zal Eumedion ook in 2014 de dialoog van haar deelnemers met de belangrijkste Nederlandse beursvennootschappen faciliteren.

- *Website*

Eumedion heeft in 2011 haar website geheel herzien. Bekeken wordt of in 2014 een update van de website moet worden doorgevoerd.

- *Twitter*

Het laatste nieuws van en over Eumedion zal ook te volgen zijn op Twitter onder @eumedion.

- *Communicatiebeleidsplan*

De PR Commissie is momenteel bezig met het opstellen van een communicatiebeleidsplan teneinde een strategie voor te stellen om de activiteiten van Eumedion nog beter onder het voetlicht van de Eumedion-deelnemers en het algemene publiek te brengen en om de deelnemers van Eumedion nog meer te betrekken bij deze activiteiten. Het communicatiebeleidsplan zal in het voorjaar van 2014 door het Eumedion-bestuur worden vastgesteld.

5.2 Vergaderingen van Deelnemers

Eumedion houdt in 2014 minimaal twee vergaderingen van deelnemers.

- *Voorjaarsvergadering (12 juni 2014)*

Tijdens deze vergadering legt het Algemeen bestuur van Eumedion verantwoording af voor het gevoerde beleid van het afgelopen jaar. Het jaarverslag wordt besproken en de Vergadering van Deelnemers wordt voorgesteld de jaarrekening goed te keuren. Ook vraagt het bestuur de Vergadering om decharge. Tevens evalueren de deelnemers met het secretariaat van Eumedion tijdens deze vergadering het aandeelhoudersvergaderingseizoen 2014. De belangrijkste en opvallendste zaken die op de verschillende aandeelhoudersvergaderingen aan de orde zijn geweest, worden besproken. Daarbij wordt ook bekeken in hoeverre er zich moeilijkheden hebben voorgedaan bij het uitbrengen van de stemmen en de eigen informatieverstrekking betreffende de uitvoering van het stembeleid. De evaluatie levert input op voor de brief over de belangrijkste bevindingen van het aandeelhoudersvergaderingseizoen die naar de Monitoring Commissie Corporate Governance Code wordt verzonden.

- *Najaarsvergadering (11 december 2014)*

Tijdens deze vergadering wordt het beleidsplan voor 2015 besproken en vastgesteld, evenals de begroting voor 2015.

6. COMMISSIES

Het beleid van Eumedion wordt voorbereid in een vijftal commissies en twee werkgroepen, waarin afgevaardigden van de individuele deelnemers zitting hebben.

6.1 *Juridische Commissie*

De Juridische Commissie zal zich in 2014 bezighouden met de beleidsmatige onderwerpen die in de paragrafen 2.1.1 t/m 2.1.10 aan de orde zijn gesteld. De Juridische Commissie neemt het voortouw bij het opstellen van commentaren op consultatiedocumenten en op wetsvoorstellen. Daarnaast heeft de Juridische Commissie de ambitie om position papers op te stellen over actuele corporate governance aangelegenheden als ondersteuning voor latere standpuntbepaling van Eumedion.

6.2 *Verslaggevings- en audit Commissie*

De Verslaggevings- en audit Commissie houdt zich onder andere bezig met beleidsmatige aspecten op het terrein van financiële verslaggeving, risicobeheersing en -management en de rol en onafhankelijkheid van de externe accountant. De Verslaggevings- en audit Commissie neemt het voortouw bij het opstellen van commentaren op de voorstellen die zijn genoemd in de paragrafen 2.1.11 t/m 2.1.15. Daarnaast zal de Verslaggevings- en audit Commissie in 2014 nauw betrokken zijn bij de evaluatie van de speerpunten 2014 (waarvan er één nauw samenhangt met de verslagen van auditcommissies van beursvennootschappen en met het informatiever en meer ondernemingsspecifiek maken van de controleverklaring van de externe accountant). Net als in voorgaande jaren zal voor één commissievergadering vertegenwoordigers van de International Accounting Standards Board (IASB), van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) en van de European Securities and Markets Authority worden uitgenodigd, teneinde met deze belangrijke gremia van gedachten te wisselen over actuele zaken. Bij een andere commissievergadering zal het AFM-bestuurslid verantwoordelijk voor het toezicht op de financiële verslaggeving en op accountantsorganisaties worden uitgenodigd.

6.3 *Onderzoekscommissie*

De Onderzoekscommissie zal in 2014 vooral richten op de begeleiding van de in hoofdstuk 3 genoemde onderzoeken. Daarnaast zal zij zich bezig houden met het initiëren van de Eumedion Scriptieprijs 2014 en het doen van een voorselectie van de binnengekomen scriptie. Voorts zal de Onderzoekscommissie het onderwerp voor het symposium 2014 uitwerken en sprekers benaderen.

6.4. Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie overlegt gedurende het gehele jaar over actuele en materiële corporate-governancezaken die bij individuele beursgenoteerde vennootschappen spelen. Zij stelt voorts het Dagelijks Bestuur van Eumedion op de hoogte van flagrante afwijkingen van de geaccepteerde corporate-governancestandaarden door de individuele beursvennootschappen en zij adviseert het Dagelijks bestuur over de contacten met de betreffende beursvennootschappen en de beleidsmakers. Daarnaast bepaalt de Beleggingscommissie of een zogenoemde alert moet worden uitgestuurd wanneer een beursvennootschap een voorstel doet dat in belangrijke mate afwijkt van de geldende wetgeving, de Nederlandse corporate governance code dan wel de Eumedion-aanbevelingen opgenomen in het Handboek Corporate Governance. Daarnaast zullen de leden van de Beleggingscommissie nauw betrokken zijn bij het opzetten van en participeren in een regelmatige dialoog met Nederlandse beursvennootschappen. De Beleggingscommissie is verder verantwoordelijk voor het opstellen van de evaluatie van het aandeelhoudersvergaderingenseizoen 2014. In ad hoc situaties wordt de Beleggingscommissie ook betrokken bij het door de Juridische Commissie op te stellen commentaar op een wetsvoorstel of consultatiedocument.

6.5. Public Relations Commissie

De PR Commissie vergadert kort na afloop van elke vergadering van het Algemeen en Dagelijks bestuur om te adviseren of de door het bestuur ingenomen standpunten zich lenen voor het genereren van media-aandacht. De PR Commissie streeft ernaar om Eumedion geregeld in het nieuws te laten komen met standpunten en onderzoeksresultaten. Daarnaast is de PR Commissie actief betrokken bij het redigeren van het Eumedion jaarverslag en persberichten. De PR Commissie zal tevens een voorstel doen voor een communicatiebeleidsplan voor Eumedion, zoals aangekondigd in paragraaf 5.1.

6.6. Werkgroep bestuurdersbezoldiging

De ad hoc werkgroep bestuurdersbezoldiging werd in 2006 opgezet om de Eumedion-aanbevelingen betreffende bestuurdersbezoldiging op te stellen. De werkgroep heeft eind 2009 voorgesteld de aanbevelingen te herzien en om te vormen tot een set van uitgangspunten voor een verantwoord beloningsbeleid. Het bestuur heeft deze set uitgangspunten in oktober 2009 vastgesteld en in 2011 en 2012 op een aantal punten gewijzigd. Net als in de voorgaande jaren, zal de werkgroep na het aandeelhoudersvergaderingenseizoen de uitgangspunten toetsen op bruikbaarheid en actualiteit en nagaan of zich knelpunten bij de naleving hebben voorgedaan.

6.7. Werkgroep toekomst kapitaalmarkt

Eind 2013 is de werkgroep toekomst kapitaalmarkt ingesteld om een Eumedion position paper over de toekomst van de kapitaalmarkt vanuit beleggersperspectief op te stellen. Het position paper zal naar verwachting begin 2014 gereed komen.

7. INTERNE ORGANISATIE

7.1. Werven van nieuwe deelnemers en het onderhouden van contacten

Eumedion streeft ernaar om haar deelnemersbasis ook in 2014 goed te onderhouden en waar mogelijk verder uit te breiden. Het secretariaat zal voorts periodiek overleg voeren met de beleidsmakers in Brussel en Den Haag, met de AFM en met ESMA, met de IASB en de RJ, met de Monitoring Commissie en met een aantal maatschappelijke organisaties als DUFAS, Verbond van Verzekeraars, VEB, VNO-NCW, VEUO, VBA en de NBA. Ook met zusterorganisaties in het buitenland, zoals NAPF, ABI, IMA, EFRP, AEIP, ICGN en GIGN, zal regulier contact zijn. Omdat het zwaartepunt steeds van de beleidsactiviteiten meer en meer internationaal is komen te liggen, zal Eumedion de contacten met de internationale zusterorganisaties in 2014 intensiveren. Daarnaast zal Eumedion in 2014 regelmatig contact onderhouden met UNPRI, IIRC, VBDO en GRI over (inter)nationale ontwikkelingen op duurzaamheidsgebied.

7.2 Deelname aan het maatschappelijke debat

Eumedion zal ook in 2014 weer een actieve bijdrage leveren aan het maatschappelijke debat over corporate governance en duurzaamheid. Onderdeel hiervan is het schrijven van ingezonden stukken op de opiniepagina van kranten en/of in vaktijdschriften. De Eumedion-medewerkers zullen voorts de standpunten van Eumedion uitdragen door middel van het geven van lezingen en presentaties tijdens seminars en congressen.

7.3 Bestuur

Het Dagelijks bestuur zal in 2014 acht maal vergaderen. Het Algemeen bestuur vier keer. In 2014 loopt op 22 maart de eerste benoemingstermijn van Rogier Krens (Syntrus Achmea) af, terwijl de tweede benoemingstermijn van Ben Kramer (F&C) er op 8 april op zit. Zij komen in aanmerking voor een volgende benoemingstermijn van twee jaar. Dat geldt niet voor Frederik van Beuningen (Teslin Capital Management) en voor Wouter Pelser (MN) wier laatste benoemingstermijn op 3 december 2014 afloopt. De deelnemers van Eumedion zullen in 2014 bericht ontvangen over de kandidaatstelling voor de vacante posten.

Het bestuur van Eumedion de deelnemers toegezegd de strategie van Eumedion in 2014 te zullen herijken. Het Algemeen bestuur zal, tezamen met de Eumedion-deelnemers, onderzoeken of het dienstenpakket van Eumedion nog voldoende aansluit bij de wensen van de deelnemers. In samenhang hiermee zal ook de contributiestructuur van Eumedion onder de loep worden genomen, nu er onder zowel onder de (kleine) pensioenfondsen als de middelgrote vermogensbeheerders een consolidatieslag gaande is. Dit heeft gevolgen voor de inkomsten van Eumedion. Aan de andere kant is

EUMEDION

er binnen institutionele beleggers een grote druk om de kosten terug te dringen. Het Algemeen bestuur zal trachten een goede balans aan te brengen tussen aan de ene kant het gewenste dienstenniveau van Eumedion (zowel kwantiteit als kwaliteit) en de kosten van deze dienstverlening aan de andere kant.

7.4 Secretariaat

Eumedion houdt sinds eind april 2013 kantoor in 'De Rode Olifant' aan de Zuid Hollandlaan in Den Haag. Sinds 1 november 2013 is het Eumedion-secretariaat weer compleet met het aantrekken van Daan Spaargaren als beleidsmedewerker duurzaamheid. De rest van het secretariaat bestaat uit Rients Abma (directeur), Martijn Bos (beleidsmedewerker verslaggeving en audit), Wouter Kuijpers (legal counsel) en Toi van Rijn (office manager).

8. CONTACT

Meer informatie over Eumedion is te vinden op de website van Eumedion: www.eumedion.nl.

U kunt ook contact opnemen met het secretariaat van Eumedion:

Eumedion

Zuid Hollandlaan 7

2596 AL DEN HAAG

Telefoon: 070 2040 300

E-mail: info@eumedion.nl

Internet: www.eumedion.nl

Voor vragen met betrekking tot dit beleidsplan kunt u zich wenden tot Rients Abma, directeur van Eumedion, Martijn Bos, beleidsmedewerker verslaggeving en audit, Wouter Kuijpers, legal counsel en Daan Spaargaren, beleidsmedewerker duurzaamheid. Zij zijn allen bereikbaar op het eerder genoemde adres en telefoonnummer.